

2011

WELLINGSTRAAT 29, BEERNEM

Resultaten archeologisch
onderzoek Wellingstraat 29,
Beernem (Drogenbrood)

Dieter Verwerft

Opdrachtgever:

Gemeente Beernem

Titel:

Archeologisch onderzoek Wellingstraat 29, Beernem (Drogenbrood)

Vergunningsnummer:

2011/470

Locatie:

Wellingstraat 29, Beernem

Periode:

9 en 10 januari 2012

Versie:

Eindrapport

Auteur:

Dieter Verwerft

Raakvlak:

Komvest 45

8000 Brugge

T +32 [0]50 44 50 44

F +32 [0]50 61 63 67

E info@raakvlak.be

www.raakvlak.be

Veldmedewerkers:

Serge Van Lieferinge en Regy Poppe

Metaaldetectie:

Roland De Cock

1.	Inleiding.....	4
2.	Historische situering.....	5
3.	Bodemkundige situering.....	6
4.	Veldwerk.....	8
5.	Vondsten.....	9
6.	Besluit.....	10
7.	Bibliografie.....	10

1. Inleiding

Naar aanleiding van de bouw van een sportcentrum op de Wellingstraat 29 te Beernem voert Raakvlak op 9 en 10 januari 2012 een archeologisch proefonderzoek uit op terreinen van de gemeente Beernem (zie fig. 1 en 2). Het project omvat naast een sporthal met caf  teria, kleedkamers, vergaderzalen en clublokalen; een toegangsweg, terras en parking.

Het archeologisch onderzoek heeft tot doel het inventariseren en waarderen van potentieel archeologisch erfgoed, dat door de geplande werken wordt verstoord. De resultaten worden geëvalueerd om de voordien ongekende, archeologische waarde van het bodemarchief vast te stellen en indien nodig een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving aan te bevelen.

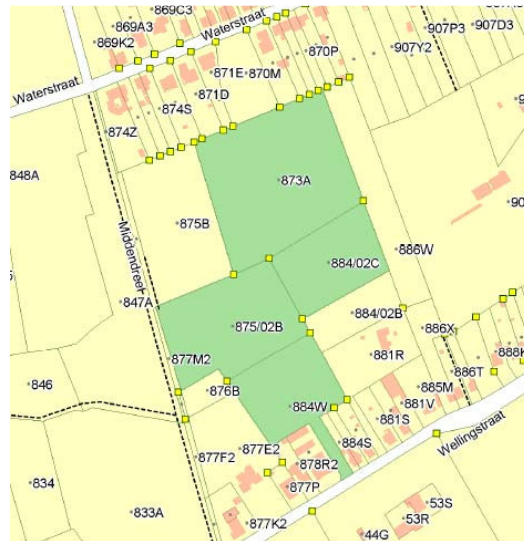

Fig. 1: Het projectgebied in het groen aangeduid op de kadasterkaart

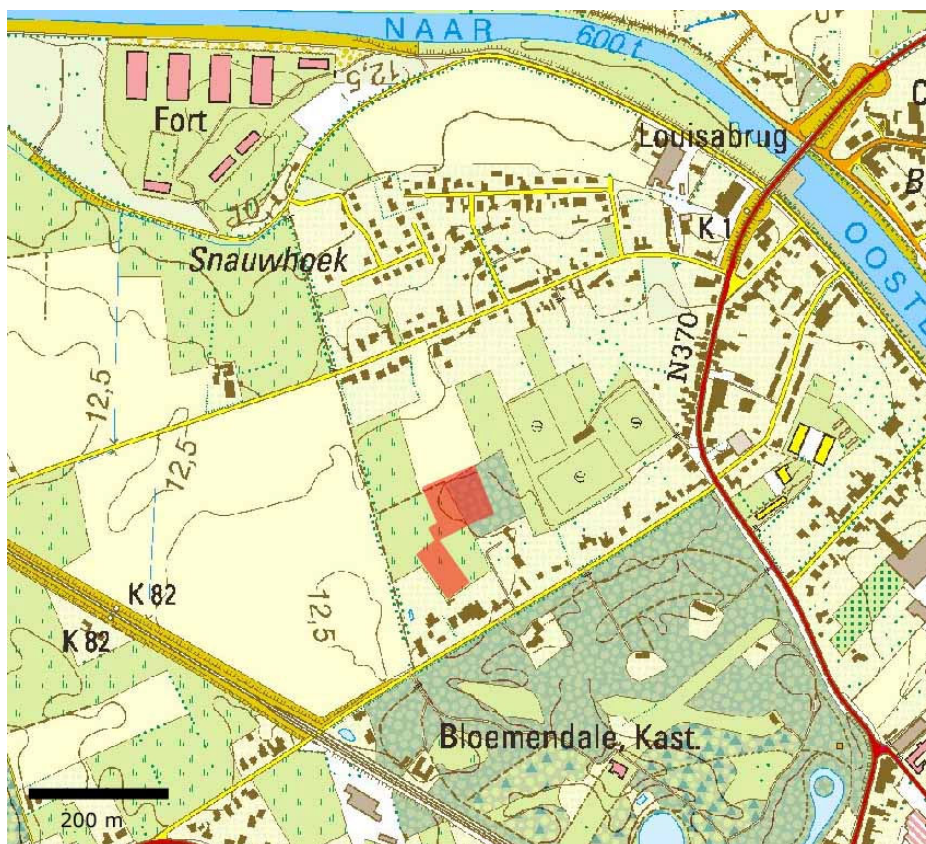

Fig. 2: Het projectgebied aangeduid in het rood op de topografische kaart 1:10.000 (bron: GISWEST)

2. Historische situering

De eerste vermelding van de Wellingstraat vinden we terug in 1625 (INVENTARIS.VIOE.BE). De naam 'Wellinckstraete' verwijst waarschijnlijk naar een nabijgelegen waterloop.

Delen van de gemeente Beernem zijn lange tijd een desolate streek, gekenmerkt door bossen, heide en moerassen. Historisch-cartografisch onderzoek bevestigt dit beeld (zie fig. 3 en 4). Zowel de Pourbuskaart (gemaakt tussen 1561 en 1571) als de Kabinetskaart (gemaakt tussen 1770 en 1771) situeren het projectgebied in een sterk beboste omgeving. Op de projectlocatie ligt geen bebouwing.

Fig. 3: Verwachte locatie van het projectgebied aangeduid in het wit op de Pourbus-kaart (1: projectgebied, 2: dorpskern Beernem)

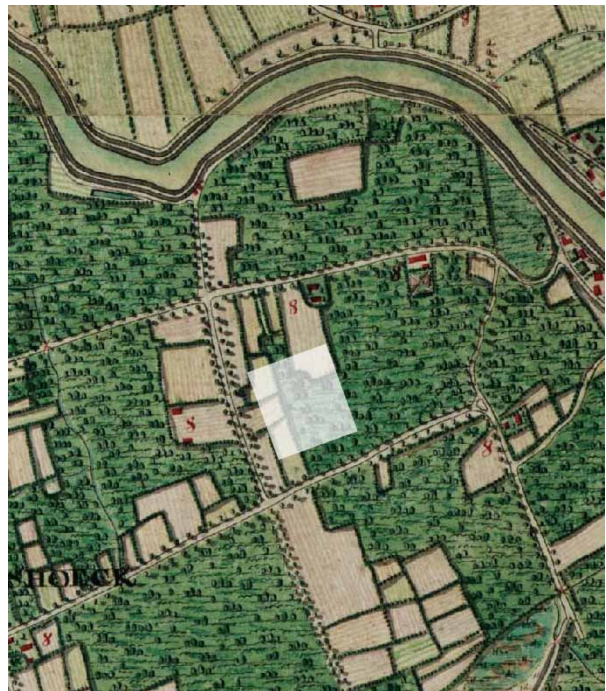

Fig. 4: Verwachte locatie van het projectgebied aangeduid in het wit op de Kabinetskaart (bron: KBR.BE)

Ten westen en ten noorden van het onderzoeksterrein brengt luchtfotografische prospectie enkele circulaire structuren aan het licht, restanten van grafmonumenten uit de bronstijd (CAI.ERFGOED.NET). Op en rond de locatie van de toekomstige sporthal is nog niet eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd.

3. Bodemkundige situering

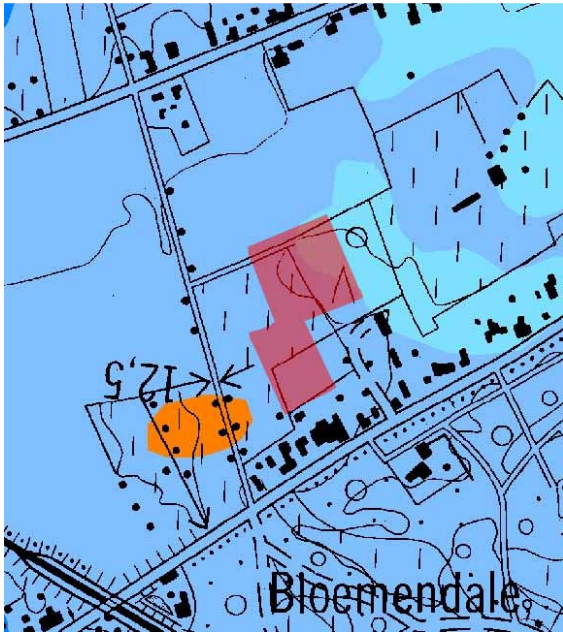

Fig. 5: Projectgebied aangeduid in het rood op de bodemkaart (bron: GISWEST)

Fig. 6: Sleuf 2, profiel 1 (H1: ploeglaag, H2: moederbodem)

Het projectgebied ligt in de zandstreek. De Vlaamse zandstreek is een relatief laaggelegen streek waarvan de bodems afgezet zijn door poolwinden tijdens de laatste ijstijd (het Weichseliaan), zo'n 11.600 tot 11.500 jaar geleden. De bodemkaart duidt deze locatie aan als droog (Zbh) en vochtig (Zch) zand (zie fig. 5).

Om deze gegevens aan te vullen hebben we twee profielen geplaatst, verspreid over het onderzoeksterrein (zie fig. 7 en 8). Uit deze profielen blijkt dat er weinig bodemontwikkeling heeft plaatsgevonden of dat de originele bodem is verdwenen. Beide profielen kenmerken zich door een dikke, sterk humeuze ploeglaag (A-horizont, H1) bovenop geel zand (C-horizont, H2). De dikke ploeglaag (40 tot 60 cm) wijst op ophoging. De scherpe grens tussen beide horizonten is het resultaat van ploegen.

Als leuke kanttekening illustreert profiel 2 de invloed van mollen op het bodemarchief. We herkennen een neerwaartse gang in de A-horizont, die door de mol gevuld wordt door moedermateriaal dat ze achter zich duwt en een opwaartse gang gevuld met materiaal uit de ploeglaag.

Fig. 7: Sleuf 7, profiel 2 (H1: ploeglaag, H2: moederbodem)

4. Veldwerk

Om het archeologisch potentieel van de projectlocatie te bepalen trekken we op 9 en 10 januari 2012 acht proefsleuven op de toekomstige locatie van de sporthal (sleuven 1 tot 4) en de toegangsweg en parking (sleuven 5 tot 8) (zie fig. 8). Deze sleuven leveren vijf archeologische sporen op: één middeleeuwse grachtje (**S2** in sleuven 3 en 4), een laatmiddeleeuws puinspoor (**S5** in sleuf 3) en drie postmiddeleeuwse grachtjes (**S1, 3 en 4** in sleuven 1, 3 en 4).

Het puinspoor is mogelijk een uitbraakspoor. In dat geval is het spoor een restant van een laatmiddeleeuwse hoeve of schuurtje.

De middeleeuwse gracht is het oudste spoor. Twee scherven met zandig baksel dateren de gracht ten vroegste in de 12^e tot de 13^e eeuw. De scherven zijn sterk verweerd. Bewoningsporen uit deze periode ontbreken.

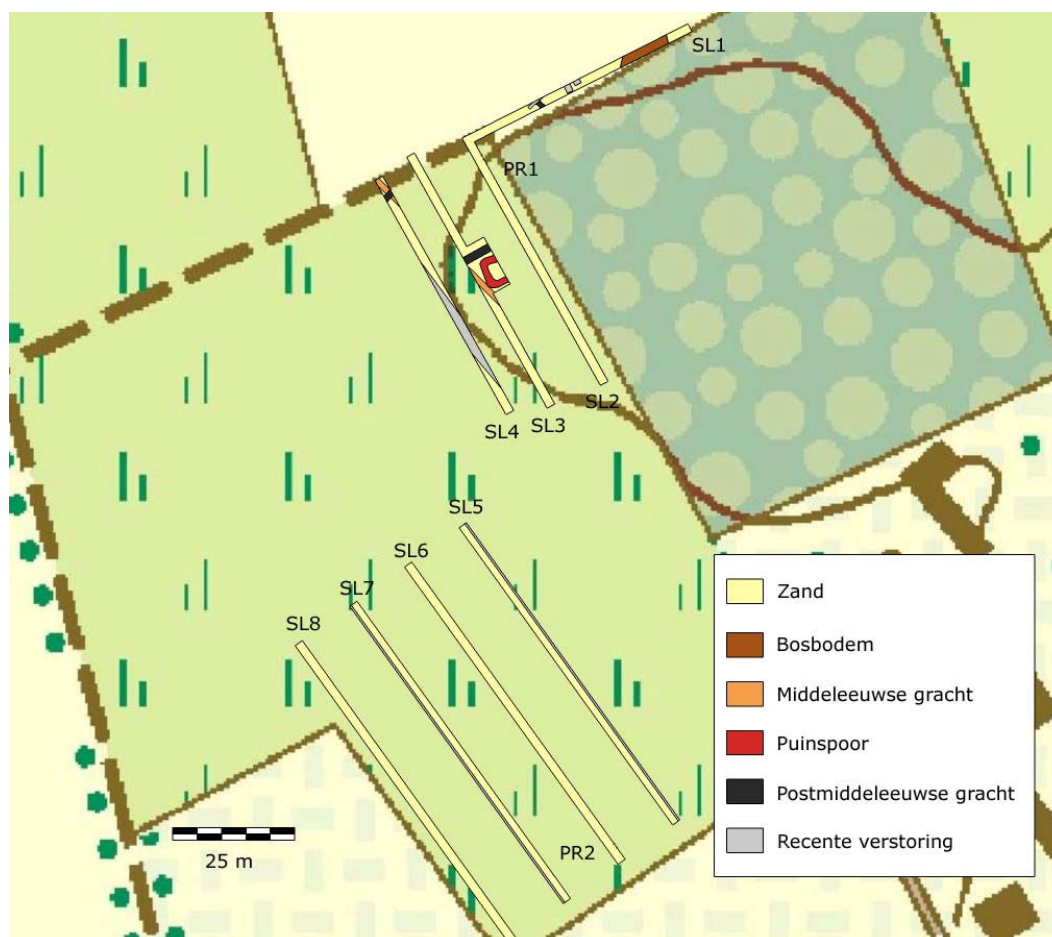

Fig. 8: Grondplan

5. Vondsten

Het gebruik van de metaaldetector levert enkele mooie vondsten op. Het eerste is een koperen munt uit het midden van de 16^e eeuw (1555, tweede uitgifte) (zie fig. 9). Deze zogenaamde korte van Karel V beeldt de keizer af met kroon en baard aan de ene zijde (referend aan Romeinse voorbeelden) en een leeuw op de andere zijde. Het is de lokale pasmunt in Vlaanderen in die tijd. Het opschrift luidt, te beginnen boven de kroon "+CAROLVS.D.G.V.IMP.HISP.REX.1555".

De andere vondsten zijn van vestimentaie aard. Her en der verspreidt over het terrein liggen 17^e eeuwse knopen (1600-1650) (zie fig. 10). Deze gegoten knopen van koperlegering zijn courant in de mode van die tijd.

Een ander voorbeeld van (militaire) mode is een knoop uit de Eerste Wereldoorlog. De koperen knoop draagt de heraldische leeuw van België (zie fig. 11).

Fig. 9: Korte van Karel V

Fig. 10: 18e eeuwse knoop

Fig. 11: Knoop WOI

6.   Besluit

Het proefonderzoek levert slechts vijf archeologisch relevante sporen op. De sporen zijn te dateren in de volle en late middeleeuwen of later. Op basis hiervan is een vervolgonderzoek niet vereist. Wel willen we u wijzen op het decreet op de bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (en latere wijzigingen en uitvoeringsbesluiten), wat o.a. aangifte van eventuele vondsten inhoudt, indien er tijdens de werken toch nog onverwachte vondsten zouden worden aangetroffen.

7.   Bibliografie

<http://cai.erfgoed.net/>

http://www.giswest.be/artman/publish/cat_index_83.html

http://www.giswest.be/artman/publish/cat_index_103.html

<http://inventaris.vioe.be/dibe/geheel/14129>

http://www.kbr.be/collections/cart_plan/ferraris/ferraris_nl.html